

bijlage

Bijlage 4) Beoordeling toepasselijkheid artikel 15c voor Somalië

Bijlage 4

Beoordeling van de toepasselijkheid van artikel 15c voor Somalië

Bij de beoordeling of een situatie in het (deel van het) land van herkomst onder de reikwijdte van artikel 15c van de Kwalificatierichtlijn valt, wordt eerst vastgesteld of in (een deel van) het land van herkomst sprake is van een internationaal of binnenlands gewapend conflict. Als daar sprake van is, wordt vervolgens beoordeeld of er sprake is van willekeurig geweld in het conflictgebied én op welke schaal het willekeurig geweld plaatsvindt.

De intensiteit van het willekeurig geweld dient zodanig te zijn dat er überhaupt sprake kán zijn van een voorzienbaar en reëel risico het slachtoffer hiervan te worden (zonder dat sprake is van gericht geweld).

Om de intensiteit van het willekeurig geweld te onderzoeken en de mate van het risico dat een burger hier slachtoffer van wordt te bepalen, worden in ieder geval de volgende elementen, met grondslag in internationale jurisprudentie en zoals opgenomen in de Vreemdelingencirculaire (Vc), in samenhang gewogen:

- de vraag of partijen bij het conflict oorlogsmethoden hanteren die de kans op burgerslachtoffers vergroten of burgers als doelnemen;
- de vraag of het gebruik van die methoden wijdverbreid is bij de strijdende partijen;
- de vraag of het geweld wijdverbreid is of plaatselijk;
- de vraag of er een veiligheidsstructuur aanwezig is;
- de intensiteit van de gewapende confrontaties en het organisatieniveau van de betrokken strijdkrachten;
- de aantallen doden, gewonden en ontheemden onder de burgerbevolking ten gevolge van de strijd.

De weging vindt nadrukkelijk in samenhang plaats. Dit komt voort uit het feit dat elk (deel van het) land en elke (conflict)situatie zijn eigen dynamiek en bijzonderheden kent, die bijdragen aan de beoordeling of en in welke gradatie sprake is van een zogeheten 15c situatie. In dat kader is relevant om hieronder een uiteenzetting te geven van de informatie en afwegingen die ten grondslag liggen aan de beoordeling en conclusie omtrent het al dan niet aannemen (een gradatie) van artikel 15c voor (de verschillende provincies en deelgebieden van) Somalië.

Om de meest actuele informatie over de situatie in Somalië bij deze analyse te betrekken, is besloten het Country of Origin Focus rapport Somalië, overzicht veiligheidsdiensten van het Belgische Cedoca (hierna: Cedoca), gepubliceerd op 21 december 2023, als aanvullende bron te gebruiken bij deze analyse.¹ Het ambtsbericht (AAB) beslaat namelijk de periode december 2021 tot en met juni 2023 en het Cedoca rapport strekt verder en beslaat de periode van 1 januari 2023 tot en met 1 december 2023. Indien in er in onderstaande analyse, naast de bestaande informatie uit het AAB, gebruik is gemaakt van het Cedoca rapport dan wordt dit nadrukkelijk vermeld in een voetnoot.

Op basis van de informatie uit zowel het ambtsbericht en het Cedoca rapport Somalië, die zien op de huidige verslagperiode, wordt u geadviseerd om vast te stellen dat er **geen sprake is van een 15c situatie, in geen enkele regio in Somalië**. In enkele gebieden was ten tijde van het ambtsbericht weliswaar sprake van gewapende conflicten, maar was de mate van geweld niet zo hoog dat individuele omstandigheden er toe kunnen leiden dat er een reëel risico op ernstige schade bestaat in de zin van artikel 15c. De algehele veiligheidssituatie verslechterde volgens het ambtsbericht in sommige gebieden in Somalië tijdens de verslagperiode. Echter vonden de meeste gevechten plaats tussen gewapende groeperingen zoals clanmilities, militairen en legermilities en de meeste slachtoffers vielen ook onder deze groepen.

Belangrijk om te vermelden is dat volgens UNOCHA Somalië in 2024 in totaal 18,7 miljoen inwoners telt.²

Hieronder wordt kort per regio uiteengezet welke overwegingen in dit besluit zijn meegenomen.

Bij de beoordeling of er sprake is van 15c per regio wordt er gekeken naar de aantallen burgerdoden die vallen onder de ACLED categorie 'civilian targeting' en dan specifiek worden de burgerdoden die zijn gevallen in de subcategorie, 'explosions / remote violence' (geïmproviseerde explosieven, granaten en lucht/drone aanvallen) als uitgangspunt aangehouden, aangezien dit de aantallen doden als gevolg van willekeurig geweld tegen burgers betreft ('collateral damage').

Geen 15c situatie:

Voor de gebieden *Somaliland* en *Puntland* volgt op basis van het AAB dat er geen sprake is van een gewapend conflict waardoor er geen sprake is van toepassing van artikel 15c. Om die reden is een uitgebreide analyse van de veiligheidssituatie in deze gebieden verder buiten beschouwing gelaten.

¹ CGVSRA/CEDOCA, Somalië: Overzicht veiligheidsdiensten, 21 december 2023, veiligheidsincidenten https://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_somalie_overzicht_veiligheidsincidenten_20231221.pdf

² OCHA, Somalië, 8 april 2024 <https://www.unocha.org/somalia>

Sool, Sanaag

Wie heeft de controle	Deze gebieden worden door Somaliland en Puntland betwist. Er is dus sprake van gemixte controle over dit gebied, zo hebben zowel lokale autoriteiten, de autoriteiten van Somaliland als autonome groepen (unionisten uit Puntland) de controle. Ook zijn Al-Shabaab en IS in beperkte mate in bepaalde delen aanwezig.
De aard van het geweld en de gevechtsmethodes die worden gehanteerd	<p>Sool: In januari 2023 was kortstondig (in een tijdsbestek van twee weken) een oplaaiing van het conflict in en rond Las Anod (de hoofdstad van Sool), gevechten vonden plaats tussen veiligheidstroepen van Somaliland en plaatselijke milities gelieerd aan de Dhulbahante clan. De gevechten leidden tot tientallen burgerslachtoffers en een grote ontheemdenstroom. Echter is het conflict in Sool voornamelijk beperkt gebleven tot deze plek en een periode van slechts twee weken volgens het AAB.</p> <p>In Sanaag was er voornamelijk sprake van gericht geweld tussen clans.</p>
Strijdende partijen	<p>In de praktijk controleerde Somaliland tijdens de verslagperiode van het AAB de westelijke delen van Sanaag (tot de plaats Erigavo) en Sool (bij benadering tot de plaats Tukaraq). De delen van Sool en Sanaag ten oosten daarvan werden grotendeels gecontroleerd door lokale clanmilities. In de betwiste gebieden vonden tijdens de verslagperiode echter geen grootschalige gevechten plaats tussen troepen van Somaliland en Puntland. Wel waren er, ook vóór december 2022, met enige regelmaat gewelddadige confrontaties tussen clanmilities.</p> <p>Sool: ACLED registreert vooral gevechten tussen het Somalilandse leger en de Sool Sanaag Cayn (SSC)-militie (ook wel bekend als de Darod-clan).³</p> <p>Sanaag: bijna alle incidenten waren gevechten tussen verschillende clanmilities (Habar Yoonis, Habar Jeclo-Baho Sub, Habar Yoonis Sacad, Dhulbahante en Warsangeli).⁴</p>
Doelwitten	<ul style="list-style-type: none">- Sool: Somalilandse leger en clanmilities.⁵- Sanaag: clanmilities (Habar Yoonis, Habar Jeclo-Baho Sub, Habar Yoonis Sacad, Dhulbahante en Warsangeli).⁶
Aantal burgerslachtoffers van willekeurig geweld afgezet tegen het inwoneraantal	Sool: In de verslagperiode noteert ACLED 16 burgerdoden die vallen onder 'explosive / remote violence'. De beschietingen door mortiergranaten en

³ P.21-22 Cedoca rapport Somalië (Belgische overheid) van 21 december 2023.

⁴ P.20-22 Cedoca.

⁵ P.23-24 Cedoca.

⁶ P.21-22 Cedoca.

	<p>raketwerpers op civiele structuren zoals een moskee, ziekenhuis en huizen maken burgerslachtoffers. Burgers worden ook doodgeschoten door een Somalilandse militair, een lid van de Dhulbahanteclanmilitie of een onbekende gewapende groep. Twee mensen stierven door de ontploffing van achtergelaten munitie.⁷</p> <p>Sanaag: ACLED noteert geen burgerdoden door 'explosions/ remote violence'.⁸</p> <p>Zowel in het AAB als het Belgische rapport worden geen inwoneraantallen van deze regio 's genoemd.</p>
Aantal ontheemden en als gevolg waarvan zij ontheemd zijn geraakt	<p>Sool: UNHCR noteert in de periode januari 2023 tot november 2023, 215.000 ontheemden in de regio: 198.000 door conflict/veiligheid, 4.000 door de droogte en de rest voor andere, niet gespecificeerde redenen.⁹</p> <p>Volgens data van UNHCR uit het AAB waren de aantallen in 2023 het directe gevolg van de oplaaing van het gewapende conflict rond Las Anod in de eerste maanden van 2023. In heel 2022 waren er slechts 1.400 ontheemden geweest.</p> <p>Sanaag: UNHCR noteert in de periode januari 2023 tot november 2023, 19.000 ontheemden in de regio: 14.000 door conflict/onveiligheid, 4.000 door de droogte, 300 mensen ontvluchten de overstromingen.¹⁰</p>

In Sool en Sanaag vonden tijdens de verslagperiode geen grootschalige gevechten plaats tussen troepen van Somaliland en Puntland volgens het AAB. Wel vonden er met enige regelmaat gewelddadige confrontaties tussen clanmilities plaats. Het ambtsbericht maakt melding van tientallen burgerslachtoffers en het Cedoca rapport meldt 234.000 ontheemden gedurende de verslagperiode.

Gelet op vorengaande en alle elementen in samenhang gewogen kan niet gesteld worden dat er sprake is van een voldoende mate van willekeurig geweld als gevolg van een gewapend conflict om toepassing te geven aan artikel 15c.

Mogadishu (hoofdstad)

Wie heeft de controle	AMISOM/ ATMIS en de federale overheid.
De aard van het geweld en de gevechtsmethodes die worden gehanteerd	In Mogadishu werd verkiezingsgeweld (met name in de aanloop naar de parlementaire verkiezingen van april 2022 en de presidentsverkiezingen van mei 2022) opgevolgd door toenemende aanvallen tegen Al-Shabaab (intensiverde vanaf de zomer van 2022).

⁷ P.24 Cedoca.

⁸ P.22 Cedoca.

⁹ P.24 Cedoca.

¹⁰ P.22 Cedoca.

Strijdende partijen	<ul style="list-style-type: none"> - Het Somalische Nationale Leger (hierna: SNL) streed in Mogadishu tegen Al-Shabaab. - Al Shabaab voerde gericht geweld uit tegen specifieke groepen, zoals onder doelgroepen benoemd. <p>Al-Shabaab heeft al jaren geen delen van Mogadishu meer onder feitelijke controle. Desondanks behield de groepering ook tijdens de huidige verslagperiode nog een aanzienlijk netwerk van leden en informanten in de stad. Dit netwerk stelde Al-Shabaab in staat om aanslagen te blijven plegen. De groepering voerde tijdens de verslagperiode, net als voorheen, in Mogadishu voornamelijk gerichte aanvallen uit waarbij ook burgerslachtoffers vielen.</p>
Doelwitten	<p>De voornaamste doelwitten van de aanvallen van Al-Shabaab waren overheidsfunctionarissen, politici en strijdkrachten van AMISOM/ATMIS en het SNL. Ook verkiezingsafgevaardigden, journalisten, mensenrechtenactivisten, medewerkers van ngo's, regeringsgezinde clanouderen, zakenlieden die samenwerkten met de autoriteiten of weigerden samen te werken met Al-Shabaab, en locaties waar deze personen samenkwamen - zoals bepaalde hotels en restaurants - konden doelwit worden van gericht geweld van Al-Shabaab.</p>
Aantal burgerslachtoffers van willekeurig geweld afgezet tegen het inwoneraantal	<p>Uit het AAB volgt dat het inwonertal in Mogadishu volgens data van de Integrated food security Phase Classification (hierna: IPC) in augustus 2022 op ongeveer 2.777.000 lag.</p> <p>Het aantal burgerslachtoffers in Mogadishu worden in zowel het AAB als het Cedoca rapport niet benoemd.</p>
Aantal ontheemden en als gevolg waarvan zij ontheemd zijn geraakt	<p>Volgens het AAB is er sprake van 1 miljoen ontheemden in Mogadishu. Er wordt in het ambtsbericht niet benoemd als gevolg waarvan zij ontheemd zijn geraakt. In het Cedoca rapport worden geen aantallen of redenen voor ontheemding genoemd.</p>

Al-Shabaab schroefde haar operaties in Mogadishu op tijdens de verslagperiode, echter ging het om gerichte aanvallen op door Al-Shabaab aangemerkte doelwitten. Dit betrof onder meer burgers die een prominente rol vervulden in het maatschappelijke leven. De groepen die op basis van het ambtsbericht risico lopen slachtoffer van deze gerichte aanslagen te worden, zijn aangemerkt als risicogroepen in het huidige landenbeleid. Naast deze gerichte burger doelwitten vielen er echter ook willekeurige burgerslachtoffers. Echter wordt in het AAB expliciet genoemd dat Al-Shabaab burgers waarschuwde zich niet naar bepaalde plekken te begeven als zijnde doelwit van aanslagen. Daarnaast volgt uit het AAB dat Mogadishu tijdens de verslagperiode continu onder controle van de federale autoriteiten heeft gestaan, wat bijdraagt aan de aanwezigheid van een veiligheidsstructuur in de stad.

Gelet op vorengaande en alle elementen in samenhang gewogen kan niet gesteld worden dat er sprake is van een voldoende mate van willekeurig geweld als gevolg van een gewapend conflict om toepassing te geven aan artikel 15c. *Galmudug (Galguduud en Mudug)*

Wie heeft de controle	<p>Mudug: gemixte controle door autonome gewapende milities en AMISOM/ATMIS en de federale overheid.</p> <p>Galguduud: gemixte controle door Al-Shabaab en AMISOM/ATMIS en de federale overheid.</p>
De aard van het geweld en de gevechtsmethodes die worden gehanteerd	<p>Militair offensief tegen het Al-Shabaab bolwerk en clangeweld.</p> <p>Tijdens de verslagperiode verloor Al-Shabaab de directe controle over de grootste delen van de deelstaat Galmudug.</p> <p>In januari 2023 kondigde de regering aan dat de belangrijkste gebieden van Galmudug waren heroverd nadat deze 15 jaar onder controle van Al-Shabaab hadden gestaan. Op het moment van publicatie van dit ambtsbericht kon nog niet concreet worden aangegeven of het verdrijven van Al-Shabaab uit grote delen van Galmudug tot een duurzame verbetering van de veiligheidssituatie leidde. Tekenend voor de fluiditeit van de situatie was dat sommige ingenomen gebieden en steden later in de verslagperiode weer in handen van Al-Shabaab kwamen, om in sommige gevallen daarna weer door de coalitietroepen heroverd te worden.</p> <p>Galmudug heeft daarnaast van oudsher te maken met conflicten tussen (sub)clans, die doorgaans hun oorsprong kennen in politieke of territoriale geschillen, en de toegang tot natuurlijke hulpbronnen als water en land. Tijdens de verslagperiode verschenen berichten dat er, naast het militaire offensief tegen Al-Shabaab, in Galmudug ook conflicten tussen (sub)clans speelden.</p> <p>De strijd in deze regio's woedde met name onder plaatselijke clanmilities die verantwoordelijk waren voor veiligheidsincidenten. In mindere mate vonden ook gevechten plaats tussen het Somalische Nationale Leger en geweld tussen Al-Shabaab.</p>
Strijdende partijen	<ul style="list-style-type: none"> - In Galmudug streed het SNL tegen Al-Shabaab, wat leidde tot een hevige strijd met name vanaf eind 2022). - In Mudug waren plaatselijke (sub)clans verantwoordelijk voor veiligheidsincidenten.
Doelwitten	Al-Shabaab strijders, militairen van het SNL, clanmiliteleden als zijnde slachtoffers van (gerichte) bloedwraak.
Aantal burgerslachtoffers van willekeurig geweld afgezet tegen het inwoneraantal	Galguduud: Voor 'explosions/remote violence' noteert ACLED 14 burgerdoden. De meerderheid van deze slachtoffers sterven door een geïmproviseerde bom aanval van Al-Shabaab. Een luchtaanval tegen Al-Shabaab, vermoedelijk uitgevoerd door US AFRICOM,

	<p>kost het leven aan 6 burgers op 7 september 2023 in het dorp Oodweyne.¹¹</p> <p>Mudug: Dodelijke slachtoffers door clanconflicten (<i>attack</i>) omwille van bloedwraak of een grondgeschil, vormen hier de meerderheid. ACLED noteert 3 burgerdoden in de categorie 'explosions/ remote violence' waarvan alle drie het gevolg waren van een zelfmoordbom in het dorp Laas Gaamey, opgeëist door Al-Shabaab.¹²</p> <p>Het AAB benoemt dat het inwonertal van de deelstaat Galmudug, volgens IPC, in augustus 2022 ongeveer 1.090.000 bedroeg.</p>
Aantal ontheemden en als gevolg waarvan zij ontheemd zijn geraakt	<p>Volgens AAB data van UNHCR leidden gewapende conflicten in Galmudug in 2022 tot 131.000 ontheemden.</p> <p>In 2023 (jan tot nov):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Galguduud: UNHCR noteert 112.000 ontheemden: 101.000 door conflict/onveiligheid, 9.000 door de overstromingen en 2.000 mensen ontvluchten de droogte. De rest voor andere, niet gespecificeerde redenen.¹³ - Mudug: UNHCR noteert 97.000 ontheemden: 82.000 door conflict/onveiligheid, 6.000 door de droogte en 1.000 mensen ontvluchten de overstromingen. De rest voor andere, niet gespecificeerde redenen.¹⁴

De slachtoffers van het geweld in deze gebieden zijn dus voornamelijk strijders dan wel slachtoffers van clanconflicten. Er lijkt in deze gebieden geen sprake te zijn van grootschalig willekeurig geweld waarbij burgerslachtoffers op de koop toe worden genomen. Zeker niet als we bovengenoemde slachtofferaantallen afzetten tegen de ruim 1 miljoen inwoners die de deelstaat Galmudug telt volgens het AAB.

Gelet op vorengaande en alle elementen in samenhang gewogen kan niet gesteld worden dat er sprake is van een voldoende mate van willekeurig geweld als gevolg van een gewapend conflict om toepassing te geven aan artikel 15c.

Jubbaland (Lower Juba, Middle Juba en Gedo)

Wie heeft de controle	Gemixte controle tussen Al-Shabaab (overhand in dit gebied) en AMISOM/ATMIS en de federale overheid.
De aard van het geweld en de gevechtsmethodes die worden gehanteerd	Al-Shabaab bolwerk. Net als in de vorige periode controleerde Al-Shabaab ook in de huidige verslagperiode een groot deel van de deelstaat. Het geallieerde offensief tegen Al-Shabaab leidde tijdens de

¹¹ P.35 Cedoca.

¹² P.32 Cedoca.

¹³ P.35 Cedoca.

¹⁴ P.32 Cedoca.

	<p>verslagperiode niet tot grootschalige gevechten in Jubbaland.¹⁵</p> <p>Het grootste deel van de incidenten vond plaats in de regio's Gedo en Lower Juba. Middle Juba had minder te maken met veiligheidsincidenten.</p>
Strijdende partijen	<ul style="list-style-type: none"> - De meeste veiligheidsincidenten in Jubbaland tijdens de verslagperiode betroffen gevechten tussen Al-Shabaab en troepen van AMISOM/ATMIS en het SNL, doorgaans wanneer Al-Shabaab militaire bases in het gebied aanviel. - Ook voerden de Keniaanse luchtmacht en de Amerikaanse luchtmacht lucht- en drone-aanvallen uit op Al-Shabaab-doelen. - Daarnaast vonden in Gedo gevechten plaats tussen het SNL en troepen die aan de overheid van Jubbaland gelieerd waren. Deze hielden op toen onder president Mohamud de samenwerking tussen de federale overheid en Jubbaland werd hersteld.
Doelwitten	<p>Al-Shabaab doelwitten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Overheidsfunctionarissen - burgers die verdacht worden van spionage <p>Algemene doelwitten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanvallen van de Marehan clanmilitie tegen het SNL- en AMISOM/ATMIS-troepen - militairen van de veiligheidsdiensten van het SNL - Al-Shabaab strijders
Aantal burgerslachtoffers van willekeurig geweld afgezet tegen het inwoneraantal	<p>ACLED registreert in Lower Juba 7 burgerdoden als gevolg van 'explosions/ remote violence' waarvoor verschillende actoren verantwoordelijk zijn (Al-Shabaab, AMISOM/ATMIS en onbekende gewapende groepen).¹⁶</p> <p>In de regio Gedo noteert ACLED 16 burgerdoden als gevolg van 'explosions/remote violence' waarvoor voornamelijk Al-Shabaab verantwoordelijk was.¹⁷</p> <p>In Middle Juba was sprake van luchtaanvallen op Al-Shabaab op doelwitten in bewoonde gebieden, waarbij volgens ACLED 3 burgerdoden zijn gevallen. ¹⁸</p> <p>Om dit in perspectief te plaatsen: uit het AAB blijkt dat in totaal heel Jubbaland volgens het IPC ongeveer 2,5 miljoen inwoners telde in augustus 2022.</p>

¹⁵ P. 10 AAB: Eind maart 2023 kondigde President Mohamud fase twee aan van het militaire offensief. Het offensief dat zich tot dat moment geconcentreerd had in Hirshabelle en Galmudug, zou worden uitgebreid naar de zuidelijke deelstaten South-West State en Jubbaland. Aan het einde van de verslagperiode was het offensief echter nog niet op grote schaal uitgebreid naar deze zuidelijke deelstaten.

¹⁶ P.59 Cedoca.

¹⁷ P.54 Cedoca.

¹⁸ P. 57 Cedoca.

Aantal ontheemden en als gevolg waarvan zij ontheemd zijn geraakt	<p>Volgens data van UNHCR uit het AAB leidde het gewapende conflict in Jubbaland in 2022 tot 19.000 ontheemden. De impact van droogte en voedselonzekerheid veroorzaakten echter een nog groter aantal ontheemden: 111.000 mensen. In de eerste drie maanden van 2023 leidde het conflict tot circa 9.500 ontheemden, maar leidde de droogte tot meer dan 52.000 ontheemden. De gevolgen van de droogte en voedselschaarste werden verergerd doordat Al-Shabaab weinig tot geen humanitaire hulp toeliet tot de gebieden die zij controleert.</p> <p>In 2023 (jan tot nov):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lower Juba: UNHCR noteert 46.000 ontheemden: 21.000 door conflict/onveiligheid, 19.000 door droogte en 5.000 door overstromingen.¹⁹ - Middle Juba: UNHCR noteert 64.000 ontheemden: de droogte doet 29.000 mensen hun thuis ontvluchten, overstromingen 45.000 en de conflict/veiligheidssituatie 4.000.²⁰ - Gedo: UNHCR noteert 69.000 ontheemden: 61.000 door de droogte en 6.000 door conflict/onveiligheid.²¹
---	--

Hoewel het grootste deel van de incidenten in Somalië plaatsvond in de regio's Gedo en Lower Juba, zijn volgens het Cedoca rapport zeer weinig burgerdoden geteld ten tijde van de gevechten tussen Al-Shabaab, troepen van AMISOM/ATMIS en het SNL in heel Jubbaland.

In Jubbaland vond voornamelijk gericht geweld plaats gericht tegen groepen die zijn aangemerkt als risicogroepen in het huidige landenbeleid. De meeste veiligheidsincidenten betroffen aanvallen van Al-Shabaab op militaire bases in het gebied, met vooral Al-Shabaab strijders als slachtoffer. De regio Middle Juba wordt gezien als het kerngebied van Al-Shabaab, maar het had in mindere mate te maken met veiligheidsincidenten t.o.v. Lower Juba en Gedo. Volgens het AAB vonden van de 468 in 2022 geregistreerde incidenten in Somalië er slechts tien plaats in Middle Juba. De dodelijke slachtoffers in Middle Juba tijdens het offensief tegen Al-Shabaab waren voornamelijk leden van Al-Shabaab en geen burgers.

Gelet op vorengaande en alle elementen in samenhang gewogen kan niet gesteld worden dat er sprake is van een voldoende mate van willekeurig geweld als gevolg van een gewapend conflict om toepassing te geven aan artikel 15c.

South West State (Bay, Bakool en Lower Shabelle)

Wie heeft de controle	Gemixte controle tussen Al-Shabaab (overhand in dit gebied) en AMISOM/ ATMIS en de federale overheid.
De aard van het geweld en de gevechtsmethodes die worden gehanteerd	Het SNL voerde anti-terreuroperaties uit: Al-Shabaab (bolwerk) zij controleert al jaren grote delen van de regio. Veel van de incidenten in deze regio betroffen

¹⁹ P.59 Cedoca.

²⁰ P.57 Cedoca.

²¹ P.55 Cedoca.

	<p>aanvallen van Al-Shabaab op militaire bases van het SNL of AMISOM/ATMIS.</p> <p>Lower Shabelle is een strategische regio om in bezit te hebben vanwege de vruchtbare landbouwgrond. Gedurende het grootste deel van de verslagperiode stonden de landelijke gebieden van Lower Shabelle onder controle van Al-Shabaab. De stedelijke gebieden stonden onder controle van de federale overheid en troepen van AMISOM/ATMIS.</p> <p>Het geallieerde offensief tegen Al-Shabaab leidde in South-West State voornamelijk niet tot gevechten die zo grootschalig waren als in de deelstaten Galmudug en Hirshabelle. Toch bleven Bay en Lower Shabelle tijdens deze periode, net als tijdens de vorige verslagperiode, de regio's van Somalië waar (naast Mogadishu) de meeste veiligheidsincidenten plaatsvonden.²²</p>
Strijdende partijen	<ul style="list-style-type: none"> -Al-Shabaab versus de Somalische veiligheidsdiensten (waaronder het Somalische Nationale Leger) -Al-Shabaab versus de AMISOM/ATMIS-troepen - interclan conflicten - geweld tussen de veiligheidsdiensten onderling²³
Doelwitten	<p>Volgens het AAB:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanslagen van Al-Shabaab op militaire doelwitten (militaire bases) van het SNL of AMISOM/ATMIS - Al-Shabaab strijders - AMISOM/ATMIS militairen - personen die actief waren rond die verkiezingen, zoals electorale afgevaardigden, medewerkers van stembureaus, overheidsfunctionarissen of verkiezingswaarnemers <p>Volgens het Cedoca rapport ook:²⁴</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakenlieden - personen die door Al-Shabaab verdacht worden van spionage of drughandel - politie agenten en veiligheidsdiensten - onbekende gewapende groepen
Aantal burgerslachtoffers van willekeurig geweld afgezet tegen het inwoneraantal	<p>Lower Shabelle: ACLED noteert 84 burgerdoden door 'explosions/remote violence', als gevolg van onder meer geïmproviseerde bommen, granaataanvallen, mortierinslagen en niet-ontploffte munitie. Al-Shabaab, AMISOM/ATMIS, een luchtaanval door United States Africa Command en onbekende gewapende groepen zijn de actoren voor dit dodelijk geweld tegen burgers.²⁵</p>

²² P. 10 AAB: Eind maart 2023 kondigde President Mohamud fase twee aan van het militaire offensief. Het offensief dat zich tot dat moment geconcentreerd had in Hirshabelle en Galmudug, zou worden uitgebreid naar de zuidelijke deelstaten South-West State en Jubbaland.²⁹ Aan het einde van de verslagperiode was het offensief echter nog niet op grote schaal uitgebreid naar deze zuidelijke deelstaten.

²³ P.50 Cedoca.

²⁴ P.45, 46, 48, 50, 51 Cedoca.

²⁵ P.51 Cedoca.

	<p>Bay: de meeste dodelijke slachtoffers zijn gevallen door gevechten van Al-Shabaab, met voornamelijk militairen en Al-Shabaab strijders als slachtoffer. Verder registreert ACLED 10 burgerdoden als gevolg van 'remote explosive/landmine/IED' tijdens twee incidenten, waarvoor Al-Shabaab verantwoordelijk is.²⁶</p> <p>Bakool: De dodelijke slachtoffers in Bakool zijn voornamelijk militairen, politieagenten en Al-Shabaab-strijders die omkomen tijdens anti-terreuroperaties. ACLED noteert geen burgerdoden door 'explosions/remote violence'.²⁷</p> <p>Om deze aantallen burgerdoden in perspectief te plaatsen, de gehele regio South West State bestond in augustus 2022 volgens het AAB uit 2,5 miljoen inwoners.</p>
<p>Aantal ontheemden en als gevolg waarvan zij ontheemd zijn geraakt</p>	<p>Volgens data van UNHCR uit het AAB leidde het gewapende conflict in South-West State in 2022 tot circa 152.000 ontheemden. Met name de regio Bay was tijdens de verslagperiode een van de gebieden van Somalië die het meeste getroffen werden door droogte en voedselschaarste. De humanitaire situatie leidde tot aanzienlijk meer ontheemden dan het gewapende conflict deed. Volgens data van UNHCR uit het AAB raakten in 2022 circa 656.000 mensen in heel South-West State ontheemd als gevolg van de droogte.</p> <p>In 2023 (jan tot nov):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lower Shabelle: UNHCR noteert 160.000 ontheemden: 102.000 door de droogte, 55.000 door conflict/onveiligheid en 1.000 door de overstromingen.²⁸ - Bay: UNHCR noteert 203.000 ontheemden: de droogte doet 152.000 mensen hun thuis ontvluchten, overstromingen 45.000 en de conflict/veiligheidssituatie 4.000.²⁹ - Bakool: UNHCR noteert 69.000 ontheemden: 61.000 door de droogte en 6.000 door conflict/onveiligheid.³⁰

Veel van de incidenten in South West State betroffen aanvallen van Al-Shabaab op militaire bases van het SNL of AMISOM/ATMIS, vaak met gebruik van geïmproviseerde explosieven. In de aanloop naar de verkiezingen van 2022 pleegde Al-Shabaab daarnaast veelvuldig aanvallen op personen die actief waren rond die verkiezingen. ACLED noteert een laag aantal burgerdoden door geweld in deze regio's en Al-Shabaab voerde voornamelijk gerichte moorden uit.

²⁶ P.49 Cedoca.

²⁷ P.47 Cedoca.

²⁸ P.52 Cedoca.

²⁹ P.49 Cedoca.

³⁰ P.47 Cedoca.

Gelet op vorengaande en alle elementen in samenhang gewogen kan niet gesteld worden dat er sprake is van een voldoende mate van willekeurig geweld als gevolg van een gewapend conflict om toepassing te geven aan artikel 15c.

Hirshabelle (Middle Shabelle en Hiiraan)

Wie heeft de controle	<p>Gemixte controle.</p> <p>Middle Shabelle: voornamelijk ATMIS/ federale overheid is aan de macht en slechts zeer beperkte mate Al-Shabaab.</p> <p>Hiiraan: Al-Shabaab had de overhand in dit gebied, maar sinds eind 2022 is Al-Shabaab hier verdreven en staat het gebied meer onder controle van AMISOM/ATMIS en de Somalische federale troepen.</p>
De aard van het geweld en de gevechtsmethodes die worden gehanteerd	<p>Militair offensief: het SNL voerde anti-terreuroperaties uit en er was ook sprake van clangeweld.</p> <p>De situatie in Hiiraan werd volgens het AAB tijdens de verslagperiode gekenmerkt door hevige gevechten tussen coalitietroepen van het SNL en strijders van Al-Shabaab.</p>
Strijdende partijen	<p>Het ging voornamelijk om aanvallen van Al-Shabaab op het SNL en hun militaire bases (soms ondersteund door Abgal clanmilities) en AMISOM/ATMIS-troepen, hoewel er ook clangevechten en gevechten tussen legereenheden plaatsvonden.</p>
Doelwitten	<ul style="list-style-type: none"> - militairen van SNL en AMISOM/ATMIS - Al-Shabaab strijders en doelwitten - politieagenten - (regionale) clanmilitieleden - plaatselijke politici
Aantal burgerslachtoffers van willekeurig geweld afgezet tegen het inwoneraantal	<p>Middle Shabelle: ACLED registreert 13 burgerdoden in de categorie 'explosions/remote violence', waarvan het grootste gedeelte (9) dodelijk getroffen is door aanslagen van geïmproviseerde bommen en één granaataanslag van de terreurgroep Al-Shabaab 4 burgerdoden tot gevolg had. Zo waren burgers bijvoorbeeld omstaander tijdens de aanslag op het konvooi van de president van de deelstaat Hirshabelle op 6 oktober 2023.³¹</p> <p>Hiiraan: ACLED registreert de meeste burgerdoden (95) in de categorie 'explosions/remote violence', waarbij burgers vooral sterven door de zelfmoordaanslagen van AS (66 burgerdoden). Bij een luchtaanval op een Al-Shabaab doelwit, komen 7 burgers om omdat ze op het moment van de aanval opgesloten zijn door Al-Shabaab in dat gebouw. Aanvallen door explosieven op afstand /landmijnen /geïmproviseerde bommen door Al-Shabaab</p>

³¹ P.41 Cedoca.

	<p>zorgen voor 7 burgerdoden die op dat moment op die locatie aanwezig zijn.³²</p> <p>Om dit in perspectief te plaatsen: volgens het AAB telde Hirshabelle (de regio die zowel Hiiraan en Middle Shabelle samen neemt): in augustus 2022 ongeveer 995.000 inwoners.</p>
Aantal ontheemden en als gevolg waarvan zij ontheemd zijn geraakt	<p>Volgens data van UNHCR uit het AAB leidde het gewapende conflict in Hirshabelle (Middle Shabelle en Hiiraan samen) in 2022 tot circa 302.000 ontheemden.</p> <p>In 2023 (jan tot nov):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Middle Shabelle: UNHCR noteert 66.000 ontheemden: 52.000 door conflict/onveiligheid, 7.000 door de droogte en 6.000 mensen ontvluchten de overstromingen.³³ - Hiiraan: UNHCR noteert 270.000 ontheemden: 261.000 door de overstromingen, 6.000 door de droogte en 2.000 mensen ontvluchten de regio omwille van conflict/onveiligheid. Opvallend in deze regio is dat bijna alle ontheemden (meer dan 250.000) op de vlucht sloegen in mei 2023, door de overstromingen.³⁴ <p>Om dit in perspectief te kunnen plaatsen: Volgens IPC had de gehele deelstaat Hirshabelle (Middle Shabelle en Hiiraan samen) in augustus 2022 ongeveer 995.000 inwoners, zoals in het AAB is benoemd.</p>

Op het moment dat het AAB is geschreven kon nog niet concreet worden aangegeven of het verdrijven van Al-Shabaab uit grote delen van Hirshabelle tot een duurzame verbetering van de veiligheidssituatie had geleid. Echter draagt het feit dat AMISOM/ATMIS de overhand heeft gekregen tijdens de verslagperiode in dit gebied, bij aan de aanwezigheid van een stabielere factor in deze regio. ACLED registreerde in Hirshabelle vooral gevechten met Al-Shabaab als veroorzaker van het geweld, waarbij soms burgerslachtoffers vielen.

In Hiiraan is slechts een beperkt aantal ontheemden te wijten aan het conflict en is er sprake van een beperkt aantal burgerdoden tegenover de in totaal 1 miljoen inwoners in Hirshabelle. In Middle Shabelle is juist een groot aantal ontheemden te wijten aan het conflict, echter is de kans dat je als burger overlijdt als gevolg van willekeurig geweld een stuk kleiner.

Gelet op vorengaande en alle elementen in samenhang gewogen kan niet gesteld worden dat er sprake is van een voldoende mate van willekeurig geweld als gevolg van een gewapend conflict om toepassing te geven aan artikel 15c.

³² P.38 Cedoca.

³³ P.41 Cedoca.

³⁴ P.38 Cedoca.